

Ukážeme dětem, jak přijímat odpovědnost.

**Věříme ve zralejší demokracii v ČR, ke které vede cesta
prostřednictvím práce s dětmi.**

Obsah

1) O výroční zprávě

Slovo ředitele

O co CEDU usiluje

2) Čím přispíváme k řešení problémů v naší společnosti

Problémy, jejich příčiny a důsledky

Hodnoty, vize a strategie CEDU

Podpořené osoby a instituce

3) Konkrétní činnosti v roce 2017

Vzdělávací činnost

Škola pro demokracii

Osvěta a informování veřejnosti

Spolupráce a poděkování

4) Představení organizace

Jak fungujeme a kdo se na činnosti CEDU podílí

Zdroje financování a proinvestované prostředky

Základní údaje o organizaci

5) Hospodaření organizace a účetnictví

Přehled hospodaření v roce 2017

1. O výroční zprávě

Slovo ředitele

Vážené čtenářky a milí čtenáři,

rok 2017 byl z mnoha pohledů pro naši organizaci pestrý. V této situaci nám obzvláště dobře posloužila strategie, kterou máme nastavenou od roku 2015 do roku 2018 a vize na rok 2025. Začleňovali jsme do týmu dvě nové kolegyně, přibrali jsme jednoho nového kolegu. Nově jsme začali pořádat koučovací výcviky pro ředitele škol a zvyšovat dopad v našem hlavním tématu Škola pro demokracii, kde podporujeme školy v práci se žákovskými parlamenty. Stejně tak jsme započali etapu, ve které se snažíme naše několik let hýčkané know-how sdílet a předávat co nejvíce dál.

Pestrost roku 2017 se projevila i v tom, že nálada ve společnosti a stav demokracie způsobily, že občanské vzdělávání bylo v tomto roce aktuálním až kontroverzním tématem. Setkávali jsme se tak jak s neobvyklým vyjádřením podpory naší činnosti, ale i s častými konfrontacemi. Mohli jsme díky tomu po nějaké době opět nejen ukazovat ve školách, jak na participaci žáků a zavádění základních prvků demokracie do škol, ale hájit i základní a nám blízké hodnoty demokracie a její základní principy.

Více než v předchozích letech jsme pociťovali, jak nezbytná je naše práce ve školách, s řediteli, učiteli i žáky na poli občanského vzdělávání a jak významný má dopad na kvalitu a stav občanské společnosti. Tato zkušenost je pro nás silnou motivací do let příštích a současně vítaným závazkem ve snaze zvyšovat dopad naší činnosti.

Výroční zpráva k roku 2017 je proto nakročením k tomu, abychom v příštích letech efektivněji dokázali měřit dopad změn, o jaké se ve společnosti pokoušíme, a současně hlubším představením toho, jak naše organizace funguje, jaké má vize a jak se nám dařilo je v uplynulém roce naplnit.

Děkujeme Vám za Vaši přízeň, spolupráci, podporu a sdílenou vášeň pro demokracii.

*Srdečně
Tomáš Hazlbauer*

O co CEDU usiluje

Demokracie v České republice je stále poměrně mladá, a proto se musí vyrovnávat hned s několika výzvami. Jednak je znatelné zhoršující se vnímání pojmu demokracie ve společnosti oproti náladám z počátku 90. let. Dlouhodobě můžeme být účastníky nezralosti občanské společnosti, která ve většinovém měřítku odmítá přijmou spoluodpovědnost za dění ve společnosti a požívá pouze výhod různých svobod a hospodářského růstu.

V posledních letech je CEDU znepokojeno zužováním pojmu demokracie na volební proces a z něj plynoucích negativních vlivů ve společnosti, které vycházejí z jednání některých politických reprezentantů, kteří byli zvoleni v demokratických volbách. Demokracie není jen formou vlády, není jen o volbách – je mnohem více o hodnotách, principech a procesech.

Z hodnot spjatých s demokracií vyzdvihujeme především odpovědnost každého občana za to, v jaké společnosti se pohybuje a čím toto své prostředí každý z nás ovlivňuje. Princip, kterému se podle nás nedostává, je respekt a úcta ke druhým lidem, obzvláště porozumění většiny všem menšinám. Z demokratických procesů si dovoluujeme vyzdvihnout především to, že sama demokracie je nekončícím procesem a že k demokracii naléhavě patří dialog, diskuse a složité a někdy až zdlouhavé procesy – demokracie není vždy rychlá, efektivní a jednoduchá.

Změna, o kterou usilujeme je posun demokracie v ČR směrem k větší zralosti, která podle nás spočívá ve větším přijetí odpovědnosti každého jedince za to, kam se společnost v ČR ubírá. Usilujeme o odpovědné občany, kteří chtějí odvážné a odpovědné vlády, které se nebojí investovat mimo jiné do vzdělávání. Od tohoto propojeného cyklu (odpovědní občané - odvážné vlády - kvalitní vzdělávání) si slibujeme kvalitnější vzdělávání, které zvyšuje šance každého člena společnosti na zažívání osobní i pracovní spokojenosti, které jsou nezbytnou podmínkou pro chuť a motivaci k vracení těchto výhod společnosti v podobě většího zájmu a péči o celek a ty, kteří pomoc potřebují. Usilujeme o to, aby vzdělávání nebylo redukováno pouze na uplatnitelnost na trhu práce, ale vědomě rozvíjelo mladé lidi na úrovni dovedností, postojů v rámci hodnot daných Ústavou a Listinou lidských práv a svobod.

CEDU svou činností ve školách napomáhám tomu, aby se z mladých lidí stávali občané, kteří rozumějí tomu, jak náročné a přitom nezbytné je držet se základních principů demokracie. Pečujeme o budoucnost demokracie v ČR právě prací s mladými lidmi ve školách. Touto výroční zprávou představujeme vše, co jsme pro vytyčené mety udělali v roce 2017.

2. Čím přispíváme k řešení problémů v naší společnosti

Problémy, jejich příčiny a důsledky

Situace ve školách

● Školy by měly připravovat mladé lidi na život. Na současný život v demokratické společnosti. Společnost se velmi rychle vyvíjí a situace na školách je naopak velmi konzervativní. I přes dílčí úspěchy v jednotlivých oborech vzdělávání a postupné zavádění některých nových metod a forem výuky, zůstává české školství od revoluce v mnoha ohledech neměnné. Velké množství škol si paradoxně neví rady především s tím, jak pracovat s lidmi. S jejich potřebami, potenciálem, motivací - zkrátka osobním rozvojem, který musí jít ruku v ruce s institucionální zvaným vzděláváním.

● V mnoha školách se ředitelé snaží nastavovat mechanismy, které ze školních společenství vytvářejí organismy, kde je běžné zapojování rodičů i žáků, kde zaměstnanci spoluvytvářejí vizi školy, kde učitelé cíleně a vědomě rozvíjejí kompetence žáků pro život v demokratické společnosti. Nicméně z pohledu celého vzdělávacího systému to jsou jen kapky v moři. Současně mnoho škol pro tuto práci nemá metodickou oporu, a tak často jedná intuitivně anebo na úrovni jednotlivých opatření, ale ne v celostním přístupu.

● Žákovské parlamenty jakožto nejúčinnější a nejrozšířenější nástroj občanského vzdělávání, které je právě typické svým celostním přístupem, který do škol vnáší základní principy fungování jednotlivých účastníků školního života, má čím dál tím více škol. Z výzkumu ČŠI vzešlo, že parlament je přítomen v nějaké podobě na 41,1% ZŠ (důvodem je velký rozdíl mezi školami jen s 1. stupněm - 5,1% - a s plně organizovanými školami, kterých je většina, kde je přítomen v 62,4%) a 52,7% SŠ. Zapojení žáků obecně roste (z 580 parlamentů na ZŠ na 1505), ale parlamenty na 2/3 škol fungují formálně a až třetina škol dělá šptaně už samotné volby do ŽP.

Příčiny problémů

● České školství je stále zaměřené na výsledky a výkony, orientaci na úspěch na trhu práce. Proto je stále i přese všechna doporučení a trendy v zemích s progresivním školstvím orientováno na znalosti. Současně je česká škola stále velmi hierarchická a je pevně v rukou ředitele, který nastavuje způsob, jak vzdělávací proces v jeho škole probíhá. Proto jen někteří učitelé a žáci mají to štěstí, že i přes nepříznivé podmínky a podfinancování školství v ČR, mají ředitele, který sdílí odpovědnost, buduje otevřené a partnerské prostředí, staví na vnitřní motivaci a osobním rozvoji každého jednotlivce.

● Ve vzdělávacím systému není kromě dlouhodobé vize a konsenzuální strategie s jasnými prioritami jasná podpora občanskému vzdělávání jakožto celku. Žádná z posledních vlád nestaví občanské vzdělávání do popředí zájmu a nedodává tak školám v této oblasti podmínky pro rozvoj. Školy si tak musejí hledat podporu samy, celostní principy a mechanismy do svých škol instalovat partyzánsky a opírat se mohou pouze o metody a doporučení neziskových organizací.

● I přes to, že ve vzdělávání CEDU působí již skoro deset let a poslední 4 roky intenzivně se zaměřením na žákovské parlamenty, stejně je v České republice tisíce škol, které se neseťkali s naší metodickou podporou. Příčinou je jednak malé financování občanského vzdělávání ze strany státu, ale také malá informovanost škol i veřejnosti, jaké pozitivní dopady má zapojování žáků do chodu školy na všechny aktéry školního života.

Dopad na mladé lidi

Orientace na znalosti, neschopnost reagovat na svět i život mladých lidí, malý důraz na potřeby a vnitřní motivaci žáků se projevují v nechuti mladých lidí se vzdělávat. Stejně tak ředitel autokrat či učitel, který žáky nevnímá jako partnery, nevytvářejí prostředí pro to, kde by se mladí lidé rádi vzdělávali. V rámci srovnávaných zemí OECD chodí čeští žáci nejméně rádi do školy. Stejně tak se začínají rapidně propadat jejich výsledky v mezinárodních srovnáních, která jsou právě také orientována na měkké dovednosti. Čeští žáci jsou mezi srovnávanými zeměmi OECD podprůměrní v uvažování v širších souvislostech a v samostatném kritickém myšlení, což jsou výsostné dovednosti, které rozvíjejí efektivní občanské vzdělávání.

V některých českých školách nemají mladí možnost vůbec se zapojovat do chodu školy, trénovat své kompetence potřebné pro život v demokratické společnosti a vytvářet si tak zdravý vztah jednak ke svému společenství, ale i k sobě samému. Ve většině českých škol pak mladí lidé zažívají podporu jen nárazově, nekoncepčně či dokonce s množstvím metodických chyb. Kontrast mezi tím, co žáci ne/zažívají ve školách a dezorientací v demokratické společnosti následně posiluje pasivitu anebo dokonce frustraci mladých lidí z života v naší společnosti.

V oblasti žákovských parlamentů se pak můžeme setkávat se stále překvapivým množstvím učitelů, kterým vedení žákovský parlament přidělilo direktivně. Stejně tak každoročně narůstá počet škol, které sice žákovský parlament mají, ale nevědí si s ním rady a hledají metodickou podporu. Tu si navíc některé školy mohou dovolit dle svých finančních možností jen částečnou. Žáci pak velmi často ve školách zažívají, že se po nich v parlamentu stále něco chce, ale nikdo neví co, případně že to stejně na škole nic nezmění anebo dokonce to, že je do parlamentu někdo nominuje proti jejich vůli.

Hodnoty, vize a strategie CEDU

Odpovědnost - zralost - odvaha

Naše hodnoty vypovídají o tom, jakým způsobem pracujeme, jaký je náš tým a co se snažíme školám a dětem předávat.

- **Odpovědnost:** klíčová hodnota, která je přímo spjatá s pojmem demokracie; odpovědně přistupujeme k vlastní práci; v týmu máme každý svou odpovědnost, kterou si samostatně vybíráme; vnímáme svou míru odpovědnosti za to, jak vypadá naše společnost a ukazujeme dětem, jak přijímat odpovědnost za svůj život.
- **Zralost:** je pro nás hodnotou, která vyjadřuje proces, že se sami sobě, druhým i tomu, co se děje kolem nás snažíme porozumět a vnímat tak potřeby své i druhých; pěstujeme zralé vztahy uvnitř týmu i při práci se školami a dětmi, které se opírají o respekt k druhému; usilujeme o zralejší občanskou společnost v ČR.
- **Odvaha:** je aktivizační kvalita, která dává dvěma předchozím konkrétní rozměr; je v kontrastu ke strachu; máme odvahu být ve své činnosti autentičtí a osobití, přinášíme do škol odvahu měnit stereotypy, otevřenost změnám a důvěru ve vlastní schopnosti. Nebojíme se přijmout svůj díl odpovědnosti a říkat o sobě, že zrajeme.

Kam posouváme demokracii v ČR

Dlouhodobě směřujeme za tím, aby naše obecně prospěšná společnost posilovala demokracii v ČR. Věříme ve zralejší demokracii, ke které vede cesta prostřednictvím práce s dětmi. Naší vizí minimálně do roku 2025 je, že školy v ČR budou efektivně realizovat občanské vzdělávání, díky čemuž bude občanská společnost v ČR zralejší a odpovědnější, což přispěje k tomu, aby demokracie v naší zemi byla více srozumitelným a všeobecně akceptovaným způsobem soužití.

Kdo jsme a co děláme

Kdo jsme? Jsme organizace, která vzdělává pedagogy podporuje žáky v tom, jak rozvíjet odpovědnost u dětí.

Co děláme? Metodicky podporujeme učitele a jejich žáky v tom, jak práci s odpovědností dětí ve školním životě realizovat, a o tomto jejich společném úsilí informujeme veřejnost.

Proč? Vnímáme nezralost občanské společnosti v ČR, chceme proto děti a učitele podporovat při formování odvážných a současně odpovědných postojů, a přispět tak k větší zralosti demokracie.

Jak? Zakládáme ve školách žákovské parlamenty, vzděláváme a podporujeme učitele, kteří je koordinují, a vybavujeme děti ze škol občanskými dovednostmi. Pomáháme vytvářet příklady dobré praxe a příběhy proměn jednotlivců i celých školních společenství, které zveřejňujeme, a přispíváme tak veřejné debatě o stavu demokracie v ČR.

Podpořené osoby a instituce

Na koho měla naše činnost dopad

V roce 2017 byly naší tradiční a dominantní cílovou skupinou školy. Novinkou je rekordní počet spoluprací se středními školami (41). V následujícím přehledu je možné sledovat vývoj a nárůst spolupráce s různými skupinami od roku 2015 do roku 2017. Pokud s námi nějaká škola za poslední 3 roky absolvovala různé typy vzdělávací podpory, započítáváme ji víckrát. Z počtu podpořených žákovských parlamentů by se dalo při průměrném počtu 25 žáků na 1 ŽP odhadovat, že v roce 2017 jsme navíc měli vliv na 11.125 dětí.

Cílová skupina	Spolupráce od roku 2015	Spolupráce v roce 2017
Školy na vzdělávacích akcích	761	299
Podpořené žákovské parlamenty	1001	445
Žáci	1.368	643
Ředitelé	104	63
Učitelé	673	279
Veřejnost	221	185

Díky našemu klubu přátel a dílčím akcím (konference, semináře) jsme si v uplynulém roce udrželi kontakt s veřejností. Od roku 2016 intenzivněji oslovujeme veřejnost přes sociální sítě - přes Facebook a youtube kanál. U obojího však nedokážeme odpovědně informovat o tom, kolik návštěvníků či shlédnutí dohromady máme. Nejvíce uživatelů shlédlo příspěvky v listopadu 2017 (24.515), kdy jsme zveřejňovali videa o žákovských projektech.

3. Konkrétní činnosti v roce 2017

Vzdělávací činnost

Žákovské parlamenty

Nejvýraznější část metodické podpory je věnována této naší vlajkové lodi. V roce 2017 jsme spolupracovali s 445 žákovskými parlamenty, které jsou buď součástí naší sítě Škola pro demokracii (dostávají pravidelné metodické tipy), nebo absolvovali nějaký náš seminář či prožitkový kurz, nebo se účastnili konferencí či workshopů, které jsme k tématu žákovských parlamentů vedli anebo získali a používají metodický materiál, který k tématu nabízíme. Základní metodické materiály Žákovský parlament I. - III. jsou dostupné zdarma ke stažení v PDF.

Typ metodické podpory	Cílová skupina	Množství (semináře/účastníci)
Trénink koordinátora parlamentu I. - III. (6h)	koordinátoři ŽP	6/60
Prožitkové kurzy (1 - 3 dny)	žáci	6/150
Krajské konference konzultačních center pro ŽP (4h)	žáci	2/200
Workshopy pro ŽP v rámci MAS (4h)	žáci a učitelé	6/109
Výjezdová setkání se školami (3 dny)	učitelé a ředitelé	2/87
Mentoringy (4h)	koordinátoři ŽP	12/14

Výcviky koučování a mentoringu

Po prvním úspěšném koučovacím výcviku v roce 2016 se nám podařilo navázat dalšími dvěma výcviky v roce 2017. Jeden byl pro vedoucí pracovníky základních a středních škol druhý pro pracovníky mateřských škol. Právě tuto formu metodické podpory považujeme za velmi výjimečnou, jelikož si ji jednak ředitelé nesmírně cení a druhak má velký dopad a vliv na celou školu. Koučovací přístup je navíc něco, co silně rezonuje s naší hodnotou odpovědnosti. Vedoucí pracovník vědomě posiluje své manažerské dovednosti, aby dokázal lépe podpořit své zaměstnance a kolegy ve svobodném rozvoji jejich potenciálu. Více informací o těchto výcvicích najdete [zde](#).

Typ metodické podpory	Cílová skupina	Množství (semináře/účastníci)
Výcvik koučování a mentoringu (8oh)	ředitelé ZŠ a SŠ	1/15
Výcvik koučování a mentoringu (48h)	ředitelé MŠ	1/12

Třídnické hodiny

Práce se třídou a koncepční nastavení třídnických hodin jednak souvisí s činností parlamentu a druhak podporuje ve škole principy, které nám přijdou stěžejní, a to především práci se skupinovou dynamikou. Jenom za podzim roku 2017, kdy jsme se na třídnické hodiny zaměřili, se nám podařilo zrealizovat 9 vzdělávacích seminářů pro celé pedagogické sbory.

Typ metodické podpory	Cílová skupina	Množství (semináře/účastníci)
Jak efektivně a smysluplně pracovat se třídním kolektivem (6h)	pedagogové	9/234

Škola pro demokracii

Síť škol

Škola pro demokracii je síť škol se žákovským parlamentem. Tyto školy se společně sdružují pod jednu značku a navzájem se inspirují, získávají metodickou podporu a šíří vizi demokracie ve škole. Škola, která vstoupí do sítě a se svými kontaktními údaji se objeví na [mapě škol se ŽP](#). Školy se tak mezi sebou propojují, informují, navštěvují, sdílejí svou praxi. Současně pravidelně každý měsíc dostávají od CEDU metodické tipy pro práci se ŽP, které se vždy vážou k aktuálním „parlamentním“ tématům. Školy ze sítě navíc získávají propagační materiály a říkají lidem ve své škole a z jejího okolí, že jsou Školou pro demokracii, čímž se hlásí nejen k námi doporučovaným metodám práce, ale především k demokracii jako takové.

V roce 2017 vstoupilo do sítě nových 34 škol a celkově tak bylo v síti už 157 Škol pro demokracii.

Konzultační centra

Páteří sítě škol jsou Konzultační centra, která jsou ve všech krajích ČR a jsou jimi zkušené školy, které získali veškerou metodickou podporu CEDU a jsou ochotné a otevřené tomu svou zkušenost sdílet. Konzultační centra jsou stěžejním partnerem CEDU - nabízejí ostatním školám možnost se přijet podívat na zasedání parlamentu, komunikují s učiteli a řediteli v kraji, a některá z nich pořádají krajské konference pro žákovské parlamenty, kterých se obvykle účastní desítky škol a stovky žáků.

V roce 2017 se konala 2. Celorepubliková konference konzultačních center, tentokrát v Uherském Hradišti, kde CEDU společně se těmito svými partnery plánuje další spolupráci, koordinuje postup v oblasti občanského vzdělávání a absolvuje další vzdělávací semináře (článek k výjezdu [zde](#)). Toto výjezdní setkání trvá vždy 3 dny a účastní se jej přes 40 ředitelů a pedagogů z 20 konzultačních center. V roce 2018 bude 3. konference probíhat v Karlovarském kraji v Dolním Žandově.

Co dělají školy pro demokracii?

V roce 2017 proběhl již 7. ročník naší tradiční akce „Co dělají školy pro demokracii?“ na půdě Senát Parlamentu ČR. Název odkazuje k tomu, co školy dělají pro demokracii a ukázat tak úspěšné projekty žáků, které rozvíjejí občanství. Ale také k tomu, aby představil, co dělají Školy pro demokracii z naší sítě. Tento ročník byl ve všech ohledech nejúspěšnější:

- Ze 156 škol v síti Škola pro demokracii se přihlásilo rekordních 34 projektů.
- Na sociálních sítích a v médiích hlasovalo o projektu 8.525 lidí a videa shlédlo 24.515 lidí.
- V porotě byli mimo jiné Tomáš Sedláček (ekonom), Adam Mišík (zpěvák), Lenka Štěpánová (předsedkyně ČSU) nebo Vít Rakušan (poslanec) a Miluše Horská (senátorka).
- Vítězným projektem se stal Projektový den Afrika parlamentu ze ZŠ Za Alejí - všechna videa můžete shlédnout [zde](#).

Osvěta a informování veřejnosti

Online nástroje

V roce 2017 jsme posílili informování veřejnosti přes Facebook a Youtube kanál. Oba kanály jsme využívali již v roce 2016, ale jen nahodile. Na facebookové stránce Škola pro demokracii jsme měli 817 uživatelů, kteří stránku označili jako „To se mi líbí“. Podařilo se nám pro tyto fanoušky stabilizovat naše pravidelné příspěvky, které jsou převážně zprávami z naší činnosti (semináře, výcviky, kurzy), informacemi ze světa (občanského) vzdělávání a také příspěvky spřátelených organizací. Na youtube kanálu jsme v roce 2017 zveřejnili 28 videí, která měla dohromady 11 102 shlédnutí.

Přesto naším základním informačním kanálem zůstává stránka www.skolaprodemokracii.cz, která měla v roce 2017 13370 unikátních návštěvníků. Na našem webu v záložce **Informace - Média**, je možné najít veškeré zveřejněné články či příspěvky v rádiích a TV.

#demokraciejecool

Kampaní #demokraciejecool jsme upozorňovali na zhoršující se vnímání pojmu demokracie ve společnosti. Vycházeli jsme z vnitřního znepokojení z redukováním pojmu demokracie na volební proces a z něj plynoucích negativních vlivů ve společnosti, které vycházejí z jednání některých politických reprezentantů, kteří byli zvoleni v demokratických volbách. Demokracie není jen formou vlády, není jen o volbách – je mnohem více o hodnotách, principech a procesech.

Nejvýraznějším bodem kampaně byl **videoklip**, který shlédlo přes 1 tis. uživatelů na youtube. Současně jsme během kampaně cítili poměrně dost silnou frustraci jednak z (očekávaného) nepřijetí nadsázky a vtipu, ale také z nechuti mnoha lidí o tak velkém pojmu, jako je demokracie přemýšlet natož pak diskutovat. Kampaň jsme v jejím průběhu spíše vědomě utlumili, než abychom ji dle plánu v závěru umocnili.

Výzkum a klub přátel

Za velký úspěch roku 2017 považujeme spolupráci s Českou školní inspekcí na tematické zprávě o participaci mladých lidí. Jendak jsme se podíleli na formulování otázek a možných odpovědí do celého výzkumu a současně jsme se (byť omezeně), mohli zapojit do interpretace získaných dat. Tvrdá data jsou přínosem pro celý náš sektor a pro sféru participace mladých lidí, interpretaci konkrétních zjištění jsme si však museli udělat sami - najdete ji [zde](#).

Průběžně pomocí občasných newsletterů komunikujeme s přibližně dvouseťhlavým Klubem přátel školy pro demokracii, jehož členy jsou lidé, kterým se líbí naše vize a podporují nás svou blízkostí. My jim na oplátku poskytujeme informace o naší činnosti a zveme je k tomu se na ní podílet.

Spolupráce a poděkování

Nadační fond rodiny Orlických

V roce 2017 jsem získali příspěvek 100.000Kč od Nadačního fondu rodiny Orlických. Tento příspěvek byl určen naší organizaci na rozvoj lektorského týmu a na profesionalizaci v oblasti marketingu. Obojí dvojí s cílem zvětšit dopad naší činnosti na co nejvíce škol a žáků. Za vřelou spoluprací upřímně moc děkujeme!

Národní ústav pro vzdělávání

V roce 2017 byla část týmu CEDU najata Národním ústavem pro vzdělávání na realizaci Pokusného ověřování systémové podpory občanského vzdělávání. Smyslem pokusného ověřování bylo jednak prozkoumání role koordinátora občanského vzdělávání ve školách a pak také ověření zavádění žákovských parlamentů na základní a střední školy. Do spolupráce jsme přinesli celé své know how a osobní zkušenosti. Z pokusného ověřování s ohledem na parlamenty mimo jiné vzešlo:

- metodika pro zavádění žákovských parlamentů je stejně platná pro SŠ jako pro ZŠ
- díky výzkumu víme, jak metodická podpora na školy působí a co přesně při zavádění parlamentů ve škole potřebují
- pojmenovali jsme klíčové oblasti a faktory, pomoci kterých je možné vyhodnocovat funkčnost parlamentů ve školách

V dílčích oblastech a sférách jsme navíc mohli naše letité know-how obohatit.

Česká školní inspekce

Česká školní inspekce (dále ČŠI) realizovala od září 2016 do dubna 2017 elektronická a prezenční šetření, kterých se zúčastnila většina základních, středních a vyšších odborných škol. Tématem šetření byla „Participace žáků a studentů na fungování a rozvoji školy“ s většinovým zaměřením na fungování žákovských parlamentů na školách. Kompletní tematická zpráva je dostupná [zde](#).

CEDU, o. p. s. bylo osloveno jakožto expertní organizace, která se již 9. rokem zaměřuje na jeden z nejdůležitějších nástrojů participace – žákovský parlament. Na základě kritérií pro posuzování efektivity fungování žákovského parlamentu byly stanoveny základní oblasti (podpora vedení školy, práce koordinátora žákovského parlamentu, spolupráce se třídními učiteli), ve kterých se pohybovala většina dotazů zaměřených na kvalitu fungování žákovských parlamentů.

Kromě základního rámce a zacílení jednotlivých dotazů jsme ČŠI připomínkovali i konkrétní znění jednotlivých dotazů, strukturu dotazníku a samotné znění tematické zprávy. Na základě naší znalosti a zkušenosti se žákovskými parlamenty jsme předložili i vlastní interpretaci a komentáře dostupných zjištění se zaměřením na výrazné aspekty ve fungování žákovských parlamentů v ČR. Za nejdůležitější z naší interpretace považujeme:

- 62,4% základních škol a 71,5% gymnázií má žákovské parlamenty (celkem 2097 škol)
- Četnost setkávání nižší než alespoň jednou za dva týdny naznačuje formální charakter žákovských parlamentů, ve kterých tak dochází spíše k přenosu názorů a podnětů, nikoliv k rozvoji dovedností žáků. To platí pro 74,3% ZŠ a 89,9% SŠ
- Ze zjištění bohužel vyplývá, že 34,2% ZŠ a dokonce 45,5% SŠ volby zajišťují individuálním přístupem v každé třídě

Accenture

V roce 2016 nás oslovila společnost Accenture poskytující odborné služby a řešení v oblasti strategií, poradenství, digitálních technologií, technologických služeb a podpory podnikových procesů. Nabídli nám zapojení do iniciativy Accenture Pro Bono Consulting, která spojuje studenty, konzultanty z Accenture a neziskové organizace.

V rámci Pro Bono spolupráce jsme řešili v rámci organizace databázové uchopení práce s klienty, partnery a dalšími spolupracujícími subjekty. Podařilo se nám přejít z tabulkových záznamů v Microsoft Excel na CRM databázový systém Sales Force. Za cenné rady, nastavení systému i vloženou energii děkujeme jak konzultantům z řad Accenture, tak především studentům do projektu zapojených.

Centrum občanského vzdělávání

Letitým partnerem naší organizace je Centrum občanského vzdělávání při FHS UK v Praze. V roce 2017 jsme byli jednak partnery v rámci Pokusného ověřování systémové podpory občanského vzdělávání a současně jsme se podíleli na tvorbě a připomínkování koncepce občanského vzdělávání, kterou postupně převzal Úřad vlády ČR. Na spolupráci chceme navázat i v roce 2018, jelikož si nesmírně ceníme koncepční péče kolegů z COV o občanské vzdělávání v ČR.

Poděkování za spolupráci

V roce 2017 bychom rádi poděkovali za spolupráci kromě výše zmíněných organizací také především všem školám, se kterými jsme mohli spolupracovat - především však krajským konzultačním centřům Školy pro demokracii, která opět celý rok odvedly neuvěřitelný kus dobrovolnické práce. Jejich přehled najdete zde. Stejně tak bychom rádi poděkovali paní senátorce Miluši Horské za to, že zaštitila naši tradiční akci „Co dělají školy pro demokracii?“ v Senátu ČR. Rádi bychom za spolupráci a vzájemnou podporu také chtěli poděkovat dalším organizacím: především pak Post Bellum, EDUin, Nadace Via, Nadace Karla Janečka, České středoškolské unii, Centřum podpory při NIDV... Z konkrétních osob bychom pak rádi vyzdvihli spolupráci s Janem Pruckem (zhudebnění klipu ke mapnai demokraciejecool), Vruťou Hurábem (stříhání videí), s Tomem Svobodou (právní poradenství) a s Anežkou Součkovou, jejíž kreativní nápady přesahovali prádci na grafických návrzích.

Poděkování za finanční dary

Nesmírně si vážíme každého finančního daru, který jsme získali a který nám umožňuje být svobodnější a sebevědomější organizací. Konkrétně pak moc děkujeme těmto dárcům: Magda Brůčková, Jaroslava Brůčková, Petr Bureš, Klára Černá, Vít David, Martin Fošenbauer, Jan Hazlbauer, Ondřej Horák, Martin Lupa, Blažena Mačáková, Tomáš Mačina, Ivana Málková, Josef Marada, Jana Melníková, Barbora Nechanická, Václav Němeček, Nina Nováková, Michal Osuský, Jaroslava Palatinusová, Veronika Pevná, Vlasta Rytířová, Jan Šimek, Barbora Špulková, Pavla Tomášová, Hana Trdličková, Michal Urban, Eliška Urbanová, Martin Vančura, Ivan Vatra, Vít Wodák, Hana Zidkiva, Petr Železný.

4. Představení organizace

Jak fungujeme a kdo se na činnosti CEDU podílí

Organizační struktura

Správní a dozorčí rada: Naše organizace má to štěstí, že se může opřít o silnou a funkční správní a dozorčí radu. Správní rada má 6 členů, dozorčí rada má 3 členy. Těchto 9 lidí nás průběžně podporuje a to nejen na úrovni zpětné vazby a oceňování naší práce, ale i konkrétními činnostmi typu koučování, konzultace v oblasti PR, sdílení zkušeností ředitelů škol, poradenství v oblasti finančního plánování a spousta dalších věcí, díky kterým můžeme zažívat růst naší organizace.

Ředitel organizace: V obecně prospěšné společnosti je ředitel organizace i statutárním zástupcem a v našem případě i nejvytíženějším lektorem organizace. Má to výhody například v tom, že ředitel přesně ví, jaké jsou potřeby terénu a jaká je realita ve školách, stejně tak je výhodou, že ovládá většinu know-how, kterým organizace disponuje. Současně nevýhodou pak je menší zaměření na tvorbu strategických partnerství a advokační činnost.

Tým CEDU: V roce 2017 měla naše organizace kromě ředitele ještě 3 další zaměstnance. Hlavního lektora, který se staral o metodické záležitosti a vytvořil tým externích lektorů, vedoucí komunikace, která kromě všech marketingových záležitostí měla na starosti i fundraising, a člověka, který pečoval se vším všudy o naše klíčové partnery - o školy.

Externí lektoři: Z jednotlivců, kteří pro nás školili některé naše semináře se v roce 2017 utvořil tým, který měl dohromady 9 lidí, kteří se zabývali semináři pro učitele, prožitkovými kurzy pro žáky anebo koučovacím výcvikem pro vedoucí pracovníky. Tento tým se jednak pravidelně setkává, inspiruje a vzdělává, ale také postupně získává know-how organizace.

Představení týmu

Oproti zvyklostem do našeho týmu započítáváme i členy správní a dozorčí rady, kteří se podílejí přímo na hlavní činnosti CEDU a stejně tak externí lektory. Je to zkrátka forma, ve které aktuálně naše organizace opravdu funguje.

Tým CEDU a jeho zaměření:

Tomáš Hazlbauer / ředitel organizace

Petr Bureš / hlavní metodik a lektor

Jaroslava Brůčková / péče o školy a o zákazníky

Veronika Pevná / koordinátorka komunikace, fundraiserka

Členové správní a dozorčí rady a jejich zaměstnání

Vít Beran / ředitel ZŠ Kunratice

Petr Čáp / Agentura pro sociální začleňování

Richard Fůrych / Senior Consultant v CEGOS

Filip Hotový / obchod s vínem Pas á pas

Jana Melníková / mateřská dovolená

Ivo Mikulášek / ředitel ZŠ a MŠ Dobronín

Miroslav Bečka / architekt STUDIO AB ANTE

Karel Karafiát / obchod s vínem Pas á pas

Jan Šimek / SAB servis

Externí lektori a jejich expertýza:

Kamila Petrovská / koučovací a mentorský výcvik

Jan Froněk / koučovací a mentorský výcvik

Vítek Hrbáček / třídnické hodiny a práce se skupinovou dynamikou

Helena Brožková / žákovské parlamenty a prožitkové kurzy pro žáky

Jaroslav Novák / prožitkové kurzy pro žáky

Ondra Lněnička / prožitkové kurzy pro žáky

Ludmila Růžičková / semináře pro učitele k žákovským parlamentům

Marie Holčíková / semináře pro učitele k žákovským parlamentům

Petr Kozlovský / semináře pro učitele k žákovským parlamentům

Zdroje financování a proinvestované prostředky

Naše příjmy se snažíme dlouhodobě co nejvíce rozprostřít mezi několik různých zdrojů. Současně usilujeme o finance, které jsou co nejvíce nezávislé a pro naši organizaci zdravé. V roce 2017 se nám podařilo získat vysoký podíl vlastních příjmů ze vzdělávacích seminářů, výcviků a kurzů pro školy. Jsme rádi za již stabilní zdroj příjmů od individuálních a firemních dárců, kteří naši činnost podporují buď jednorázově anebo pravidelně. Stálou a důležitou položkou našeho rozpočtu se pomaličku stávají soukromé nadace. Jsme rádi, že se nám daří fungovat i bez toho, abychom se ve své činnosti zásadním způsobem opírali o granty či dotace. V roce 2017 jsme využili podpůrné dotace od Úřadu práce na mzdu nové členky týmu po mateřské dovolené.

Zdroje financování	V procentech (%)
Granty a dotace	5
Nadační příspěvky	10
Přijaté individuální i firemní dary	10
Vlastní příjmy z prodeje	75

V roce 2017 jsme proinvestovali lehce přes 1 mil. Kč a dalších cca 250 tis. Kč se nám podařilo ušetřit do rezerv. I když je organizace co se týče financí podstatně zdravější než v uplynulých letech, stále optimální obrat organizace při plných úvazcích všech zaměstnanců a zvýšení dopadu naší činnosti čítá přibližně 2,5 mil. Kč ročně.

Základní údaje o organizaci

Název:	CEDU - Centrum pro demokratické učení, o. p. s.
Právní forma:	obecně prospěšná společnost
Datum založení:	30. 12. 2013
Sídlo:	U Železné lávky 6/557, 118 00, Praha 1
IČO:	02493799
Bankovní spojení:	2100530382/2010
Registrace:	Společnost je zapsána v rejstříku obecně prospěšných společností, vedeného Městským soudem v Praze, oddíl O, vložka 1380.
Kontakty:	e-mail: info@cedu.cz / jmeno.prijmeni@cedu.cz Tel.: 606 103 113 web: www.skolaprodemokracii.cz facebook: https://www.facebook.com/skolaprodemokracii

5. Hospodaření organizace a účetnictví

Přehled hospodaření v roce 2017

Postupně se nám daří mít více stálých zaměstnanců v jádru organizace, kteří nejsou lekory ani metodiky. Někteří z nich sice působí dobrovolnický, ale v horizontu příštího roku se z nich stanou kmenoví zaměstnanci. V tomto trendu chceme pokračovat a náš tým rozšířit na 5 placených zaměstnanců. V roce 2017 narostly osobní náklady na 500 tis. Kč. a stejně tak lektorné. Naopak se zvýšily příjmy za prodej seminářů a výcviků na rekordních 1 mil. Kč. Výroční zpráva včetně finanční zprávy byla schválena správou organizace.

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT K 31. 12. 2017 (v Kč)

OZN.	NÁZEV	HLAVNÍ ČINNOST	HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST	CELKEM
A.	Náklady	+1 040	+8	+1048
A. I.	Spotřebované nákupy a nakupované služby	+522	+8	+530
A. I. 1.	Spotřeba materiálu, energie a ostatních neskladovaných dodávek	+51	+1	+52
2.	Prodané zboží	+0	+7	+7
4.	Náklady na cestovné	+1	+0	+1
6.	Ostatní služby	+470	+0	+470
A. III.	Osobní náklady	+516	+0	+516
A. III. 10.	Mzdové náklady	+396	+0	+396
11.	Zákonné sociální pojištění	+118	+0	+118
13.	Zákonné sociální náklady	+2	+0	+2
A. V.	Ostatní náklady	+2	+0	+2
22.	Jiné ostatní náklady	+2	+0	+2
	Náklady celkem	+1 040	+8	+1 048

B.	Výnosy	+1 285	+22	+1 307
B. I.	Provozní dotace	+61	+0	+61
1.	Provozní dotace	+61	+0	+61
B. II.	Přijaté příspěvky	+268	+22	+290
3.	Přijaté příspěvky (dary)	+191	+22	+213
4.	Přijaté členské příspěvky	+77	+0	+77
B. III.	Tržby za vlastní výkony a za zboží	+956	+0	+956
	Výnosy celkem	+1 285	+22	+1 307
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním	+245	+14	+259
D.	Výsledek hospodaření po zdanění	+245	+14	+259

ROZVAHA K 31. 12. 2017 (v Kč) - AKTIVA

	NÁZEV	AKTIVA K PRVNÍMU DNU	AKTIVA K POSLEDNÍMU DNU
B.	Krátkodobý majetek celkem	+265	+559
B. I.	Zásoby celkem	+10	+4
7.	Zboží na skladě a v prodejnách	+10	+4
B. II.	Pohledávky celkem	+69	+94
B. II. 1.	Odběratelé	+55	+94
4.	Poskytnuté provozní zálohy	+14	+0
B. III.	Krátkodobý finanční majetek	+174	+461
B. III. 1.	Peněžní prostředky v pokladně	+1	+4
3.	Peněžní prostředky na účtech	+173	+457
B. IV.	Jiná aktiva celkem	+12	+0
2.	Příjmy příštích období	+12	+0
	AKTIVA CELKEM	+265	+559

ROZVAHA K 31. 12. 2017 (v Kč) - PASIVA

OZNAČ.	NÁZEV	PASIVA K PRVNÍMU DNU	PASIVA K POSLEDNÍMU DNU
A.	Vlastní zdroje celkem	+191	+450
A. I.	Jmění celkem	+50	+50
A. I. 1.	Vlastní jmění	+50	+50
A. II.	Výsledek hospodaření celkem	+141	+400
A. II. 1.	Účet výsledku hospodaření	xxxxxxxxxxxx	+259
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	+50	xxxxxxxxxxxxxxxx
3.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	+91	+141
B.	Cizí zdroje celkem	+74	+109
B. III.	Krátkodobé závazky celkem	+74	+109
B. I II. 1.	Dodavatelé	+0	+28
4.	Ostatní závazky	+0	+5
5.	Zaměstnanci	+45	+21
7.	Závazky k institucím sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění	+23	+9
9.	Ostatní přímé daně	+6	+10
17.	Jiné závazky	+0	+0
	PASIVA CELKEM	+265	+559